

UNIVERZITET U NOVOM PAZARU

Senatu Univerziteta

Novi Pazar

Odlukom Senata Univerziteta br. 432/17/III-1, od 25.05.2017. godine određeni smo u komisiju za pregled i ocjenu doktorske disertacije kandidata msc. Totić Mirze, pod nazivom " Normativno definisanje pranja novca u Evropi " te u svojstvu komisije podnosimo slijedeći

IZVJEŠTAJ

Doktorska disertacija msc. Mirze Totić pod nazivom " Normativno definisanje pranja novca u Evropi " je obima 209 strana kompjuterski obrađenog teksta, plus sadržaj i korišćena literatura. Pored uvoda, doktorska disertacija sadrži i sledeće delove : I. Etiologija i opšte karakteristike organizovanog kriminala, II. Pojam, karakter i mogućnosti transformacije novca; III. Problem kvalifikovanja pranja novca kao samostalnog krivičnog dela; IV. Institucionalna borba protiv pranja novca u Evropi; V. Nastanak organizovanog kriminala i političke promene u Republici Srbiji, kao i delove u kojem doktorant elaborira ciljeve rada, korišćene materijale i metode u radu i značaj istraživanja ovoga pitanja odn. problema.

Predmet doktorske disertacije je, shodno njegovom nazivu, krivično delo pranja novca u zakonodavstvu Evropske unije s posebnim akcentom na pranje novca kao krivično delo koje je sistematizovano u glavi krivičnih dela protiv privrede Krivičnog zakonika Republike Srbije.

Prvi deo doktorske disertacije je posvećen etiologiji i opštim karakteristikama organizovanog kriminala.

Kandidat, najpre ističe da je reč o globalizacionim procesima i uopšte njihovom uticaju na antisocijalno ponašanje uopšte i organizovani kriminalitet. U tom kontekstu ističe da isti za svoje delovanje koristi savremena naučna, posebno tehnička dostignuća i kao takav posebno ugrožava demokratske procese i institucije, ekonomiju i privredni razvoj te na taj način urušava i vladavinu prava. U tom kontekstu sa pravom zaključuje da pitanje organizovanog kriminala i posebno pranja novca kao jednog segmenta istoga nije samo teorijsko pitanje već naprotiv praktičan problem kojem se vrlo teško suprotstaviti zbog obilja posebnih formi kroz koje se manifestuje. Pranje novca nije specifikum

modernog vremena i savremenog načina života već se radi o pojavi koja je poznata od ranije ali da posebno pogubno zbog obimnosti i agresivnosti učinilaca u savremenom društvu. U tom kontekstu, u ovom delu rada su izloženi i osnovni pojmovi vezani uopšte za pranje novca.

U drugom delu doktorske disertacija kandidat razmatra pitanja vezana za pojam, karakter i mogućnosti transformacije novca. Ovaj deo je zapravo osvrt kandidata na pogubnost ove antisocijalne pojave koja se manifestuje kroz urušavanje privrednih sistema i nacionalnih ekonomija u gotovo svim evropskim zemljama. Ovome svakako doprinose na samo profesionalni delinkventi koji vrše krivična dela organizovanog kriminala nego i određeni činioци iz svere vlasti pa i službi zaduženih za njegovo suzbijanje putem svoje nezanimljivosti i neefikasnosti. Upravo ovo, je po mišljenju kandidata nametnulo potrebu za tesniju saradnju velikog broja finansijskih sistema kako bi se ostvarila kontrola finansijskih sistema i kontrolisali tokovi novca.

Treći deo disertacije je posvećen analizi problema koji su vezani za problem kvalifikovanja pranja novca kao posebnog krivičnog dela. Možda preoštro, ali sa pravom kandidat izvlači zaključak da najveća pretnja u pogledu postojanja uslova za organizovani kriminal nije postojanje organizovanih kriminalnih grupa već, od nekada spremnosti vladajućih elita da prave različite kompromise i koalicije upravo sa njima. Upravo zbog toga je i pitanje kvalifikacije pranja novca kao posebnog krivičnog dela od izuzetnog značaja kako na nacionalnom tako i na međunarodnom planu. Ovo je posebno značajan deo doktorske disertacije s obzirom na uporedno pravni prikaz inkriminacije krivičnog dela pranja novca u državama Evropske unije.

U četvrtom delu disertacije kandidat se osvrnuo na institucionalnu borbu protiv pranja novca u Evropi. U istome je zapravo na jednom mestu sistematizovao akte, konvencije i Direktive koji predstavljaju stožere i pravce u borbi na međunarodnom planu borbe protiv organizovanog kriminala odnosno pranja ilegalno stečenog novca. Dakle od konvencije u Palermu, preko one u Strazburu i Palermu do Varšavske i pet direktiva Evropskog parlamenta i Saveta Evrope.. U ovom delu je sa pravom apostrofirao značaj osnivanja Evropske policije koja je osnovana Odlukom Saveta Evropske unije 2009. godine a čiji je jedan od zadataka borba protiv organizovanog kriminala, pranja novca i finansiranja terorizma odn. prikupljanje, obrada i analiza podataka i razmena informacija, kao i pomoć državama članicama u istragama vezanim za pranje novca i terorizam. Europol za te potrebe obezbeđuje i standardizovane obrasce i način za procenjivanje opasnosti od organizovanog kriminala.

Na kraju, organizovani kriminal i pranje novca u Republici Srbiji su analizirani u petom delu. Većina autora je saglasna u tome da se nastajanje organizovanog kriminala u Srbiji veže za osamdesete godine XX veka. Jasno je da su kasnije ratne operacije i zločini pogodovali ekspanziji svih oblika kriminalnog ispoljavanja pa i organizovanom kriminalu. S obzirom da su međunarodne organizacije (Ujedinjene nacije, Evropska unija i Savet Evrope) donele niz dokumenata, strategija i konvencije, Republika Srbija je iste potpisala i ratifikovala. Vlada se potpisivanjem i ratifikovanjem ovih dokumenata ali i donošenjem Strategije za suzbijanje svih oblika organizovanog kriminala prihvatila teškog i odgovornog posla bez obzira što sa žaljenjem moramo da konstatujemo da smo to učinili među poslednjima u Evropi.

Kako je pažnja kandidata, po prirodi stvari usmerena na fenomenološko, ali i etiološko i krivično pravno analiziranje problema organizovanog kriminala i pranja

novca, posebne pohvale zaslužuje stav kandidata da je nedostatak u zakonodavnoj sferi u značajnoj meri doprineo ovakvom stanju organizovanog kriminala i u našoj zemlji.

U odeljcima pod nazivom cilj rada, metode rada i očekivani rezultati, kandidat zapravo iznosi sumarno svoja zapažanja, sugestije i predloge de lege ferenda uz poseban osvrt na uočene nedostatke u prošlosti koji bi mogli da budu osnov za uspešnije rešavanje spornih pitanja u budućnosti.

U tom pravcu, kandidat daje svoje mišljenje odnosno predloge de lege ferenda koji su vrlo prihvatljivi.

Sadržajem i kvalitetom ovog rada kandidat je ostvario naučni cilj doktorske disertacije koji se sastoji u sistematizovanju naučnih saznanja koja treba da doprinesu prevazilaženju sadašnjeg nesklada između pozitivnih zakonskih rešenja i praktičnih otklanjanja uslova, uzroka i povoda ovog fenomena.

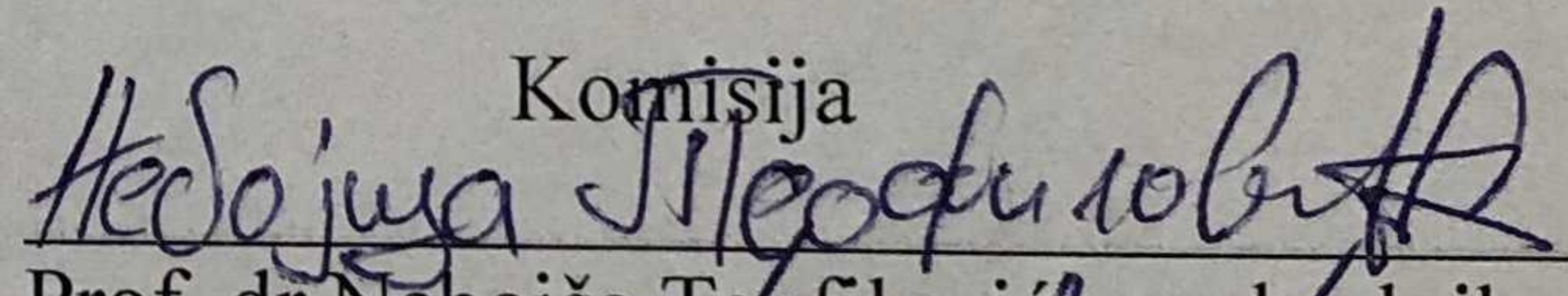
Metode istraživanja kao sistem misaonih i tehničkih postupaka u radu su determinisane predmetom i ciljem istraživanja. Složenost istraživačkog problema iziskivala je komplementarno korišćenje više metoda istraživanja: komparativni kao opšte naučni metod, te analizu sadržaja dostupnih zakonskih i podzakonskih propisa i drugih odgovarajućih dokumenata nacionalnog i međunarodnog karaktera, kako u njihovom normativnom sadržaju tako i u njihovoj implementaciji.

Imajući u vidu sve što je napred rečeno, komisija smatra da doktorska disertacija pod nazivom „Normativno definisanje pranja novca u Evropi“ kandidata msc. Mirze Totića ispunjava sve uslove za javnu odbranu, pa Senatu Univerziteta

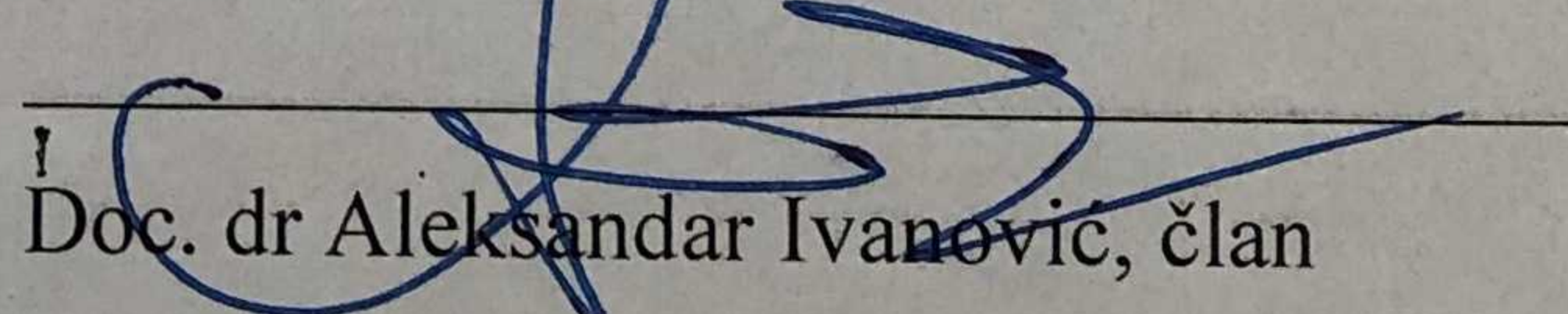
PREDLAŽE

Da prihvati pozitivnu ocjenu doktorske disertacije „Normativno definisanje pranja novca u Evropi“ kandidata msc. Mirze Totića i odobri njegovu javnu odbranu.

Komisija

Prof. dr. Nebojša Teofilović, predsednik

Prof. dr. Muamer Nicević, član i mentor

Doc. dr. Aleksandar Ivanović, član